

POSTANOWIENIE

Dnia 19 sierpnia 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Górski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jan Górowski

SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie z powództwa A. A. i C. A.

przeciwko M. W. i P. M.

o zapłatę i ochronę dóbr osobistych,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 19 sierpnia 2010 r.,

zażalenia powodów

na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 13 stycznia 2010 r., sygn. akt I ACa (...),

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 13 stycznia 2010 r. Sąd Apelacyjny oddalił wnioski powodów A. A. i C. A. o przywrócenie terminu i odrzucił wnioski o doręczenie odpisu wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 30 września 2009 r. z uzasadnieniem.

Sąd Apelacyjny wskazał, iż we wniosku o przywrócenie terminu powodowie podnieśli, że zostali zawiadomieni o terminie rozprawy, nie mogli jednak stawić się na nią z uwagi na zły stan zdrowia i przekraczające ich możliwości finansowe koszty dojazdu do siedziby Sądu. Ich zdaniem, niezawiniona nieobecność na rozprawie nie powinna skutkować brakiem możliwości uzyskania pouczenia o przysługującym im prawie do złożenia w terminie tygodniowym wniosku o uzasadnienie wyroku. W

protokole rozprawy zawarto jedynie pouczenie o możliwości wniesienia skargi kasacyjnej, bez przytoczenia przewidzianych prawem terminów, w tym do złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku. Zdaniem powodów, wobec braku takiego pouczenia, nie ponoszą oni winy w niezłożeniu w stosownym terminie wniosku o uzasadnienie wyroku. W ocenie Sądu Apelacyjnego, zgodnie z art. 327 § 1 k.p.c. sąd zobowiązany jest do udzielenie stronie pouczenia o sposobie i terminie wniesienia środka jedynie w przypadku jej obecności przy ogłoszeniu wyroku. Wobec braku obecności powodów na rozprawie, brak było podstaw do udzielenia stosownego pouczenia, co znalazło swój wyraz również w protokole rozprawy, który nie mógł zawierać czynności niedokonanej. Ponadto nawet niezawiniona nieobecność na rozprawie nie zwalnia jej z obowiązku dołożenia należytej staranności o zabezpieczenie swoich interesów w sprawie, choćby poprzez wystąpienie z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

W zażaleniu na powyższe rozstrzygnięcie powodowie zarzucili naruszenie art. 168 k.p.c. poprzez przyjęcie, że ze swojej winy uchybili oni terminowi do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem, co doprowadziło do oddalenia wniosku o przewrót terminu. Wskazali, że niepełnosprawność i zły stan zdrowia powoda, przyjmowane przez niego w związku z nim leki zaburzające zdolność koncentracji, stanowiły niezależną od niego przeszkodę w dokonaniu przez niego czynności procesowej w terminie. Wnieśli o zmianę zaskarżonego postanowienia i przywrócenie powodom terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia w i całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zagadnienie przywrócenia terminu do dokonania czynności procesowej było już wielokrotnie przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego. Zgodnie z jednolitą linią orzecznictwa w tym przedmiocie, brak winy strony w uchybieniu terminu winien być oceniany z uwzględnieniem wszystkich okoliczności, w sposób uwzględniający obiektywny miernik staranności, jakiej można wymagać od strony dbającej należycie o swoje interesy. Przy ocenie winy strony lub jej braku w uchybieniu terminu do dokonania czynności procesowej należy brać pod rozwagę nie tylko okoliczności, które uniemożliwiły stronie dokonanie tej czynności w terminie, lecz także okoliczności świadczące o podjęciu lub nie podjęciu przez stronę działań mających na celu zabezpieczenie się w dotrzymaniu terminu (por. postanowienia z dnia 6 października

1998 r. II CKN 8/98, niepubl., z dnia 16 czerwca 2004 r., III CZ 38/04, niepubl.; z dnia 29 kwietnia 2005 r., V CZ 26/05, niepubl.; z dnia 10 stycznia 2007 r., I CZ 108/06, niepubl., z dnia 15 maja 2007 r., V CZ 33/07, niepubl.). W orzecznictwie podkreśla się jednocześnie, że w świetle art. 168 § 1 k.p.c. można przyjąć, iż brak winy występuje w przypadku choroby strony czy jej przedstawiciela. Chodzi jednak o taką chorobę, która uniemożliwiła podjęcie działania nie tylko osobiście, ale i skorzystania z pomocy innych osób (por. postanowienie z dnia 12 lipca 2005 r., I CZ 30/05, niepubl.). W okolicznościach niniejszej sprawy to wymaganie nie zostało spełnione. Powód C. A., który w rozpatrywanej sprawie występuje również jako pełnomocnik powódki A. A., cierpi na schorzenia neurologiczne i przyjmuje leki zaburzające zdolność koncentracji. Skarżący nie wykazali jednak, iż schorzenia te stanowiły przeszkodę dla skorzystania z pomocy osób trzecich, choćby przez ustanowienie pełnomocnika czy też o wystąpienie z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Mimo choroby powód prowadził sprawę osobiście od początku postępowania i nie wykazał przekonująco, że w okresie, w którym upływał termin do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku objawy choroby powoda nasiliły się w takim stopniu, który uniemożliwiłby mu podjęcie stosownych czynności mających na celu zabezpieczenie dotrzymania bieżących terminów.

Ponadto wskazać należy, że okoliczności dotyczące choroby powoda i związanej z przyjmowaniem leków braku winy w niedotrzymaniu terminów procesowych, zostały wyeksponowane przez skarżących dopiero w rozpoznawanym zażaleniu na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 13 stycznia 2010 r. W samym wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem, skarżący nie wskazywali na powyższe okoliczności koncertując się na kwestii niemożności osobistego stawiennictwa na rozprawie przed Sadem Apelacyjnym i braku pouczenia o przysługującym im prawie do złożenia w terminie wniosku o uzasadnienie wyroku.

Z wskazanych względów zażalenie skarżącego podlegało oddaleniu, na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c.